

ಮುಖದ ಜಾಗ ಮೀರಿದ ನಗುವನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತ ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸ್ಥಾಗತಿಸಿದ. ಬೆರಗಿನಲ್ಲಿ ತೆರೆದ ಬೊಟ್ಟು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಲು ಅವನು ಮರೆತಿದ್ದ. ದೇವರ ಗಾಜಿನ ಪೋಟೋಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಜಗಲಿಗೆ ಕರೆದು ಉಪಚರಿಸಿದ. ನಂದಾಚಾರಿಯ ಸಪೂರ ಹೆಂಡತಿ, ನೈಟಿ ತೊಟ್ಟ ಸೊಸೆ ಮತ್ತು ನಡಗುವ ತಾಯಿ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತರು. “ಗುರುತು ಸಿಕ್ಕೊ ನನಗೆ ತಟಗಾರಾಯ್ತು” ಎಂದೆ. “ನಿಮ್ಮನೆ ಅನ್ನ ಉಂಡವರು ನಾವು. ಹಾಂಗೆ ಬೆಗ್ಗನೆ ಮರತೀದಾ” ಆಚಾರಿಯ ಹೆಂಡತಿ ಉಕ್ಕಿದಳು. ಮರುಕ್ಷಣ ಮನೆಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತ ವಿಚಾರಿಸಿದಳು. “ಚಾ ಮಾಡು” ಆಚಾರಿ ಒರಾತ ಮಾಡಿದ. ಮುದಿ ತಾಯಿ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಕೈ ಮುಗಿದು ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಿತೆಂದು ಹಿಂದುರುಗಿ ಹೋದಳು. ಸೊಸೆ ಕಾಲ್ಚೆಜ್ಜೆ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತ ಒಯ್ಯಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಳು. ಮಾತಿಗೆ ವಿಸ್ತಾರ ಪೀಠಿಕೆ ಹಾಕುವ ಧರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಆಚಾರಿಗೆ, “ಬೀಗದ ಕತೆ ಏನಾಯ್ತು?” ಎಂದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಾಗಿಯೇ ಕಾದವನಂತೆ ಅವನು ಚುರುಕಾದ.

“ಬೀಗ ಮಾಡೋದು ನಿಲ್ಲಿ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷ ಆತೇನೊ. ಪುರೋಟ ಬೀಳೋದಿಲ್ಲ; ಮಜಾರಿ ಹುಟ್ಟೋದಿಲ್ಲ; ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಬದುಕಿದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲ ಹೇಗೊ ನಡೀತು. ನಾಬಿಲ್ಲ ಸೇರಿ ದಿನಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಬೀಗ ಟಂಕಿಸಿದ್ದೆ ಅದೇ ದೊಡ್ಡದು. ಹೊನ್ನಾವರದ ಬಂದರು ಪೇಟೆಲಿ ಮಾರಾಟ ಆದ್ರೆ ನಸೀಬ. ಇಲ್ಲಾಂದ್ರೆ ಹೆಗ್ಗೇಕರ್ ಅಂಗ್ಲೀಲಿ ಇಟ್ಟು ಬರೋದು. ಮಂದಿ ಕೈಲಿ ದುಡ್ಡು ಓಡಾಡೊ ದಿನಮಾನ ಅಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ನಾ ಬರ್ತಿದ್ದದ್ದು ನೆನಪು ಮಾಡ್ಕಳಿ. ಬೀಗಕ್ಕೆ ಬೇಡಿಕೆ ಇತ್ತು ಬಿಡಿ. ಬೆಲೆ ಕಮ್ಮಿ ಇದ್ದೂ ಸಮಾಧಾನ ಇತ್ತು. ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಲಿ ಅಪ್ಪಯ್ಯನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬ್ರಿಟಿಶರು ಬಂದುಕು ಮಾಡುವ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. ಗರ್ದಿ ಗೌರವದ ಕಾಲ ಅದು. ಅಪ್ಪಯ್ಯನ ಹಾಂಗೆ ನಮಗ್ಯಾರಿಗೂ ಕಸಬಿನ ಮ್ಯಾಲೆ ಕೈ ಕೋರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಬೀಗ, ಬಂದುಕು ತಯಾರಿಸೋದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹತ್ತಾರಾನೂ ಅವನೇ ಮಾಡ್ಕಲ್ತಿದ್ದ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮನೆತನದ ಮರ್ಯಾದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಟ್ಟವ ಮಂಜಪ್ಪನೇ” ಎಂದವನು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಂದನ್ನು ತಂದು ನನ್ನೆದುರು ಮುಚ್ಚಳ ತೆರೆದ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಂದಾಚಾರಿಯ ತಂದೆಯ ಕಾಲದ ಮೂರು ನಮೂನೆಯ ಬೀಗಗಳು, ಅದರ ಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳು, ಉಳಿ, ಸುತ್ತಿಗೆ, ಚಿಮಟೆಗೆ, ಅರ ತಿಕ್ಕುವ ಕಡ್ಡಿ, ಪಾನರ್, ಪಕ್ಕಡ್ ಇನ್ನೂ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಚುಂಬುಪಂಜಿನಂಥ ವಿಚಿತ್ರ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಚಿರ ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಕುರ್ವೆಗೆ ಬರುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಒಂದು ಯುಗದಲ್ಲಿ ಲೋಕ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದ್ದ ಬೀಗ ನೋಡಲು ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಆಚಾರಿಯ ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಕಬ್ಬಿಣಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಬೀಗದ ಉತ್ಪಾದನೆಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದ ನಂತರ ನಂದಾಚಾರಿಯ ಬೀಗ ಸೋತು ಹೋದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದೆ. ಅನ್ನ ಕಸಿದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಅವನು ಶಪಿಸುತ್ತ ಕೂರಲಿಲ್ಲ. ತಲೆತಲಾಂತರದಿಂದ ಕಲಿತ ಮರಗೆಲಸಕ್ಕೆ ಅವನು ಮರಳಿದನಂತೆ. ಈ ನಡುವೆ ಶಿಲುಬೆ ಕೈಸ್ತನ, ಕಮಲ ಮೇಲೆ ಆಸೀನಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಚಿತ್ರ ಕೆತ್ತಿದ ಹೊಸ್ತಿಲ ಬಾಗಿಲುಗಳತ್ತ ನನ್ನ ಗಮನ ಹೋಯಿತು. ಅವನ ಬಾಯಿಂದ ಕುಶಲ ಕಲೆಗಳ ಅವನತಿಯ ವಿಷಾದಗಾಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದ ನನಗೆ ಕುರ್ವೆಗೆ ಬರುವಾಗ ಕಂಡ ಹೊಗೆ ಉಗುಳುವುದನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಸ್ವಬ್ಧ ಹಂಚಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ನೆನಪಾದವು. ಅವನ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲ ಚೌಕಟ್ಟು, ಕಿಟಕಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದನಂತೆ. ಇದರಿಂದ ದಿನದ ಕೂಳಿಗೆ ಕೊರತೆ ಅನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬೀಗ ತಯಾರಿಕೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟ ಲೋಕ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಷ್ಟು